

V Bruseli 3. decembra 2024
(OR. en)

16174/1/24
REV 1

Medziinštitucionálny spis:
2021/0213(CNS)

FISC 246
ECOFIN 1382
ENER 576
ENV 1150
CLIMA 420

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Revízia smernice o zdaňovaní energie – diskusia o smerovaní

Predsedníctvo s cieľom usmerniť diskusiu o smerovaní, ktorá sa uskutoční počas zasadnutia Rady (hospodárske a finančné záležitosti) 10. decembra 2024, vypracovalo poznámku s otázkou uvedenou v prílohe.

Výbor stálych predstaviteľov sa vyzýva, aby vzal túto poznámku aj otázku predsedníctva na vedomie a postúpil ju Rade na účely uvedenej diskusie o smerovaní.

Rada (hospodárske a finančné záležitosti) sa vyzýva, aby na základe otázky, ktorú pripravilo predsedníctvo, uskutočnila diskusiu o smerovaní.

Revízia smernice o zdaňovaní energie

Poznámka predsedníctva

I. ÚVOD

1. Komisia predložila 14. júla 2021 návrh smernice Rady o reštrukturalizácii právneho rámca Únie pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny (prepracované znenie) (ďalej len „návrh smernice o zdaňovaní energie“).
2. Návrh smernice o zdaňovaní energie je súčasťou balíka „Fit for 55“, a preto prispieva k implementácii ambiciózných cieľov EÚ spočívajúcich v znížení emisií do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s rokom 1990 a dosiahnutí klimatickej neutrality do roku 2050. Balík pozostáva zo súboru vzájomne prepojených návrhov, pričom všetky smerujú k dosiahnutiu rovnakého cieľa, ktorým je zabezpečenie spravodlivej, konkurencieschopnej a zelenej transformácie do roku 2030 a v neskorších rokoch.

II. SÚČASNÝ STAV

3. Technická analýza návrhu smernice o zdaňovaní energie sa začala v septembri 2021 v pracovnej skupine pre daňové otázky (nepriame zdaňovanie – spotrebné dane/zdaňovanie energie) (ďalej len „pracovná skupina pre daňové otázky“). Pracovná skupina pre daňové otázky (na vysokej úrovni) rokovala o spise pri viacerých príležitostiach.
4. Rada (Ecofin) 17. júna 2022 vzala na vedomie správu predsedníctva o pokroku týkajúcu sa návrhu smernice o zdaňovaní energie. Rada (Ecofin) 6. decembra 2022 viedla v súvislosti s návrhom smernice o zdaňovaní energie diskusiu o smerovaní a poskytla politické usmernenie pre ďalší postup. Ministri vo všeobecnosti podporili flexibilnejší prístup predsedníctva a požiadali o nájdenie riešení otvorených otázok. Po zohľadnení politických usmernení pokračovala technická analýza.

5. Maďarské predsedníctvo v nadväznosti na pokrok, ktorý dosiahli predchádzajúce predsedníctva, pokračovalo v práci na revízii smernice o zdaňovaní energie. Uvedený spis sa analyzoval na zasadnutiach pracovnej skupiny pre daňové otázky 12. júla, 16. septembra, 23. októbra a 14. novembra 2024, ako aj na zasadnutiach pracovnej skupiny na vysokej úrovni 26. septembra a 27. novembra 2024.

III. PRÁCA NA RÔZNYCH OTÁZKACH

6. Maďarské predsedníctvo vykonalo významné úpravy prevodnej tabuľky hodnôt čistej výhrevnosti (príloha II), aby bola tabuľka čo najúplnejšia. Okrem toho sa doplnili niektoré kategórie výrobkov s cieľom pomôcť zabezpečiť bezproblémové vykonávanie smernice. Riešili sa aj prípady, keď je potrebné odchýliť sa od špecifikovaných konverzných faktorov, ako napríklad prípady týkajúce sa nových výrobkov alebo výrobkov s regionálne sa odlišujúcou výhrevnosťou.
7. Pre členské štáty sa vytvorila možnosť uzavierať dvojstranné dohody, aby mohli uplatňovať ustanovenia smernice (EÚ) 2020/262, ktoré sa týkajú kontroly a prepravy, na prepravu mazacích olejov v baleniach (do 220 litrov).
8. Na žiadosť niekoľkých delegácií sa upravili ustanovenia o núdzovej brzde s cieľom zabezpečiť, aby bol tento nástroj v praxi použiteľný v prípade možnej energetickej krízy.
9. Na účely zohľadnenia osobitostí členských štátov sa v prechodných obdobiach vykonali úpravy v prípade zemného plynu, LPG, kombinovanej výroby tepla a elektriny a domácností.
10. Počas súčasného polroka sa riešili otázky týkajúce sa zdaňovania založeného na zložkách, najmä sa vložil odkaz na otázku vrátenia dane. Okrem toho sa diskutovalo o otázkach štátnej pomoci, do ktorých sa zapojilo aj GR COMP Komisie. Aktualizovali sa aj číselné znaky KN a objasnili sa mnohé technické a transpozičné otázky.

11. Zdaňovanie letectva a vodnej plavby bolo počas rokovaní jednou z najkontroverznejších otázok. Predsedníctvo intenzívne pracovalo na tom, aby sa rozdielne názory delegácií zbližili. Keďže táto otázka zohrávala významnú úlohu pri blokovaní dosahovania pokroku v súvislosti s celým návrhom a v záujme uľahčenia rokovaní predsedníctvo usúdilo, že najvhodnejšou možnosťou je zachovať znenie smernice o zdaňovaní energie v oblasti letectva a vodnej plavby, ktorá je v súčasnosti platná, s doplnením doložky o preskúmaní v roku 2035 a v prípade letectva koncepcie lietadiel, ktoré majú 19 alebo menej miest. Niektoré delegácie poukázali na to, že úroveň ambícií sa v tejto otázke výrazne znížila. Predsedníctvo by však chcelo zdôrazniť, že vzhľadom na povinné požiadavky obsiahnuté v už dohodnutých právnych predpisoch, ktoré sa týkajú iniciatív Refuel Aviation a FuelEU Maritime, by sa situácia v oblasti dostupných udržateľných leteckých palív mohla o 10 rokov výrazne líšiť.
12. S cieľom štruktúrovať návrh smernice a prispieť k jeho lepšej zrozumiteľnosti majú teraz články aj názvy. Odôvodnenia sa ďalej upravili, aby sa zabezpečil súlad so zvyškom návrhu smernice.
13. Delegácie zopakovali svoje dobre známe pozície k niektorým ďalším otázkam. Súčasný predsedníctvo však opätovne neotvorilo rokovania o týchto otázkach, keďže sa domnieva, že o týchto otázkach sa už podrobne rokovalo počas predchádzajúcich predsedníctiev a zdá sa, že v znení sa odráža krehký kompromis.
14. Niektoré delegácie by napríklad uprednostnili úplné oslobodenie poľnohospodárstva od dane a daňové úľavy na komerčné palivá. Zároveň by väčšina delegácií uprednostnila, keby sa tieto oslobodenia alebo úľavy v smernici neustanovili. Okrem toho súčasné znenie už obsahuje značný počet oslobodení a úľav. Hoci pôvodným cieľom revízie smernice bolo znížiť počet oslobodení od dane a daňových úľav, delegácie uznávajú, že jednotlivé členské štáty majú rôzne špecifiká a priority.

15. Väčšina delegácií je za indexáciu, ale niektoré delegácie by uprednostnili diskusiu o indexácii s nižším maximálnym percentuálnym podielom alebo ju nemôžu podporiť v jej súčasnej podobe. Je potrebné zdôrazniť, že indexácia je základnou otázkou revízie, ktorá slúži na to, aby sa minimálne úrovne zdaňovania nedevalvovali.
16. Niektoré delegácie ešte neboli úplne spokojné s otázkou rozsahu pôsobnosti týkajúcou sa niektorých výrobkov, ako je odpad, mineralogické procesy a rašelina.
17. Rokovanie na decembrové zasadnutie Rady Ecofin sa pripravilo na zasadnutí pracovnej skupiny na vysokej úrovni 27. novembra 2024, na ktorom veľká väčšina delegácií podporila diskusiu Rady Ecofin o smerovaní týkajúcu sa spisu o zdaňovaní energie. Väčšina delegácií zastávala názor, že najnovšie kompromisné znenie predsedníctva odráža krehkú rovnováhu a že by mohlo predstavovať zlepšenie v porovnaní so smernicou o zdaňovaní energie, ktorá sa v súčasnosti uplatňuje. Niekoľko delegácií trvá na neutrálnejšej pozícii a niektoré delegácie uviedli, že zatiaľ politickú pozíciu nezaujali. Niektoré delegácie sa vyjadrili, že stále existujú otázky, ktoré si vyžadujú ďalšiu diskusiu, napríklad malé zariadenia, otázka rozsahu pôsobnosti týkajúca sa niektorých výrobkov, zdaňovanie letectva a vodnej plavby (vrátane rybolovu), oslobodenie poľnohospodárstva od dane a daňové úľavy na komerčné palivá, maximálny percentuálny podiel indexácie a príloha III.

IV. PRÍNOSY REVIDOVANEJ SMERNICE O ZDAŇOVANÍ ENERGIE

18. Aj keby sa energetické výrobky používané v odvetviach letectva a vodnej plavby počas určitého obdobia nezdaňovali, predsedníctvo zastáva názor, že revidovaná smernica, o ktorej sa v súčasnosti rokuje, stále predstavuje významný pokrok v porovnaní so smernicou, ktorá sa v súčasnosti uplatňuje.

19. Na základe revidovanej smernice by sa prístup k zdaňovaniu nových technológií (napr. palivových článkov, elektrických vozidiel) a výrobkov (napr. vodíka) stal jasným a v praxi realizovateľným. Prechodom od objemu (sadzby vyjadrené na liter) k zdaňovaniu založenému na energetickom obsahu a určením sadzieb podľa environmentálnych vlastností výrobkov by sa pre ekologické technológie vytvorila príležitosť využívať nižšie sadzby dane. Podľa smernice, ktorá je v súčasnosti platná, sa nové palivá s nižšími emisiami uhlíka zdaňujú ako ich fosílny ekvivalent, biopalivá sú navyše znevýhodnené zdaňovaním na základe objemu, pretože jeden liter biopaliva má zvyčajne nižší energetický obsah ako jeden liter konkurenčného fosílného paliva, pričom sa uplatňuje rovnaká sadzba dane.
20. Členské štáty by mohli tam, kde je to možné, uplatňovať zdaňovanie založené na zložkách, ale existovalo by aj niekoľko alternatívnych možností zdaňovania určitých výrobkov. Revidovaná smernica, o ktorej sa v súčasnosti rokuje, obsahuje niekoľko ustanovení, ktoré by pomohli pri transpozícii a jednotnom prístupe zo strany členských štátov, napríklad pokiaľ ide o vymedzenie jednotných výhrevných hodnôt a kategórií pre všetky možné výrobky.
21. Takisto je dôležité zdôrazniť, že prijatím revidovanej smernice o zdaňovaní energie by sa vytvoril väčší stupeň súladu s ďalšími právnymi predpismi EÚ, ako je napríklad smernica o obnoviteľných zdrojoch energie alebo systém obchodovania s emisiami. Možnosť daňových únikov by sa znížila tým, že by sa mazacie oleje vo veľkých množstvách klasifikovali ako kontrolovaný výrobok. Okrem toho by sa miera harmonizácie zvýšila, pretože by sa zrušilo niekoľko oslobodení od dane a daňových úľav (mineralogické procesy, oslobodenie domácností od dane, kombinovaná výroba tepla a elektriny, komerčný plynový olej); je však potrebné akceptovať, že členské štáty potrebujú čas na prechod, čo by sa umožnilo zavedením viacerých prechodných období.

22. Pokiaľ ide o zostávajúce oslobodenia od dane a daňové úľavy, objasnili sa otázky týkajúce sa štátnej pomoci. Ďalšou významnou pridanou hodnotou znenia je indexácia, ktorá by zastavila znižovanie minimálnych úrovní a mohla by viesť k zbližovaniu daňových sadzieb členských štátov. Pre členské štáty, ktoré majú vlastnú menu, by bolo značnou úľavou, že hodnota eura sa vypočíta na základe priemeru za 6 mesiacov, a nie len jeden deň.
23. Revidovanou smernicou by sa vytvorila príležitosť oslobodiť od dane elektrickú energiu dodávanú lietadlám, ktoré stoja pri odletovej bráne alebo na vzdialenom stanovišti letiska, a plavidlám kotviacim v prístavoch, čím by sa odstránil v súčasnosti platný postup udeľovania povolení.

V. ĎALŠÍ POSTUP

24. Podľa názoru predsedníctva sa o každej téme spisu smernice o zdaňovaní energie v posledných troch rokoch podrobne rokovalo, takže už neexistujú žiadne podstatné otázky, v súvislosti s ktorými by boli preferencie delegácií nejasné. Podľa názoru predsedníctva sme teraz v stave, ktorý ministri dosiahli v roku 2022, t. j. návrh nastoľuje primeranú rovnováhu medzi ekologickými cieľmi a zohľadnením špecifik členských štátov. V poslednom čase sa na rôznych fórach objavila horizontálnejšia otázka, ktorá sa týka konkurencieschopnosti EÚ. Väčšina delegácií súhlasí s tým, že súčasný návrh predstavuje jasné zlepšenie v porovnaní so smernicou o zdaňovaní energie, ktorá sa v súčasnosti uplatňuje.
25. Predsedníctvo zároveň pripúšťa, že je ešte potrebné vykonať právne preskúmanie a niektoré technické úpravy celkového znenia.
26. Predsedníctvo by pri zohľadnení ekologických cieľov návrhu smernice a špecifik určitých členských štátov, ale aj konkurencieschopnosti EÚ, chcelo získať spätnú väzbu o rovnováhe dosiahnutej počas rokovaní.

VI. OTÁZKY PRE MINISTROV

27. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s cieľom získať usmernenia týkajúce sa ďalšieho postupu v súvislosti so spisom smernice o zdaňovaní energie sa delegácie vyzývajú, aby sa v rámci svojich vystúpení vyjadrili k tejto otázke, ktorú pripravilo predsedníctvo:

Súhlasíte vzhľadom na usmernenia Rady ECOFIN z roku 2022 s názorom, že súčasný stav rokovaní o revízii smernice o zdaňovaní energie ukazuje, že postupujeme správnym smerom k dosiahnutiu rovnováhy medzi ambíciami v oblasti klímy a osobitosťami členských štátov, ako aj konkurencieschopnosťou EÚ?
